

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 10 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt
Sędziowie:	SSO Barbara Mokras (spr.) SSO Janusz Roszewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko W. K. (1)

o uznanie umowy za bezskuteczną

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim VI Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w K.

z dnia 28 lutego 2013r. sygn. akt VI C 165/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie:

„1. uznaje za bezskuteczną umowę darowizny z dnia 22.01.2008r. zawartą pomiędzy pozwaną W. K. (1) a B. Z. (1) i K. Z. dotyczącą nieruchomości położonej w R. nr 54 o powierzchni 0,51 ha, dla której Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą (...) w stosunku do powoda (...) S.A. we W., któremu przysługuje względem dłużnika B. Z. (1) wierzytelność określona w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27.12.2010r. sygn. akt XVI Nc-e 582010/10 w kwocie 2.880 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu któremu postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 24.02.2011r. nadano klauzulę wykonalności;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 744 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.”

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 444 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w K. uznał za bezskuteczną co do udziału przysługującego dłużnikowi B. Z. (1) umowę darowizny z dnia 22 stycznia 2008 r. zawartą pomiędzy pozwaną W. K. (1) a B. Z. (1) i K. Z. dotyczącą nieruchomości położonej w R. nr 54 o powierzchni 0,51 ha, dla której Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą (...) w stosunku do powoda F. (...).A. we W., któremu przysługuje względem dłużnika B. Z. (1) wierzytelność określona w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27 grudnia 2010 r. sygn. aktXVI Nc-e (...) w kwocie 2.880 zł. wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu, któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 24 lutego 2011 r., nadano klauzulę wykonalności, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 372 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie swoje sąd pierwszej instancji oparł na następujących ustaleniach: w dniu 24 sierpnia 2006 r. B. Z. (1) zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu, na podstawie której bank udzielił B. Z. (1) kredytu w kwocie 2.967,03 zł. Z uwagi na to, że kredytobiorca nie spłacał rat kredytu bank przełał swą wierzytelność powodowi. Nakazem zapłaty z dnia 27 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w Lublinie w sprawie o sygnaturze akt XVI Nc-e (...) zasądził od B. Z. (1) na rzecz powoda kwotę 2.880 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 listopada 2010 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublinie Lublin – Zachód z dnia 24 lutego 2011 r., nadano powyższemu nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności. Egzekucja prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie A. S. okazała się bezskuteczna – jedynym skutecznym sposobem jest egzekucja ze świadczenia emerytalno – rentowego, z którego potrącana może być jedynie kwota 257,97 zł. , która z kolei jest dzielona między wszystkich wierzycieli. W stosunku do B. Z. (1) prowadzonych jest bowiem kilkanaście postępowań egzekucyjnych a suma należności dochodzonych od dłużnika wynosi około 110.000 zł.

W dniu 22 stycznia 2008 r. rodzice pozwanej W. K. (2) Z. i B. Z. (1) podarowali pozwanej aktem notarialnym zawartym przed notariuszem B. B. (1), stanowiącą ich własność, wchodzącą w skład majątku wspólnego, zabudowaną nieruchomość położoną w R. nr 54 o powierzchni 0,51 ha, dla której Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą (...).

Sąd pierwszej instancji ustalił także, iż dłużnik B. Z. (1) poza udziałem w przedmiotowej nieruchomości nie posiada żadnego innego majątku, w szczególności nie posiada innych nieruchomości ani środków pieniężnych czy wierzytelności. Utrzymuje się z renty, która jest zajęta przez komornika i z której potrącana jest kwota około 300 zł. miesięcznie. Po dokonaniu powyższych ustaleń sąd pierwszej instancji stwierdził następnie, że w stosunku do dłużnika B. Z. (1) spełnione zostały wszystkie przesłanki do uznania zawartej przez niego umowy darowizny za bezskuteczną. Na skutek przedmiotowej umowy stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, osobą na której przystąpiło przysporzenie w wyniku umowy darowizny jest jego córka – W. K. (1) a więc należało przyznać, że zarówno dłużnik B. Z. (1) jak i jego córka W. K. (1) zawierając umowę darowizny działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, tym bardziej, że obdarowana sama przyznała, iż wiedziała, że jej ojciec ma problemy finansowe. W związku z powyższym sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo odnośnie uznania umowy darowizny udziału B. Z. (1) za bezskuteczną wobec powoda, uznał natomiast, że przesłanki powyższe nie zostały spełnione do uznania za bezskuteczną umowy darowizny udziału K. Z.. Podał też, że z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu dowodowym nie wynika aby K. Z. wyrażała zgodę na zaciągnięcie przez B. Z. (1) kredytu a ponadto nie zostało wykazane, że K. Z. na skutek darowizny stała się niewypłacalna lub niewypłacalna w wyższym stopniu i powództwo w tym zakresie zostało oddalone.

Apelację od powyższego wyroku w części oddalającej powództwo wniósł powód, który zarzucił naruszenie prawa materialnego – art. 527 k.c. i mając powyższe na uwadze wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie umowy darowizny nieruchomości położonej w R. nr 54 zawartej pomiędzy W. K. (1) a B. i K. Z. za bezskuteczną w całości w stosunku do strony powodowej i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Poza sporem pozostaje, że kredyt u poprzednika prawnego powoda zaciągnął jedynie B. Z. (1) a K. Z., która była wówczas i jest obecnie jego małżonką nie tylko nie zawierała umowy o kredyt ale także nie wyraziła zgody na jego zaciągnięcie przez małżonka. Ponadto poza sporem pozostaje, że przedmiotową umowę darowizny małżonkowie K. i B. Z. (2) podarowali córce – W. K. (1) nieruchomości wchodzącą w skład ich majątku wspólnego. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, że spełnione zostały przesłanki, od których, zgodnie z art. 527 k.c. uzależnione jest uznanie umowy za bezskuteczną. Żądanie powoda zostało uwzględnione w stosunku do umowy darowizny zawartej przez B. Z. (1) i w tej części wyrok uprawomocnił się.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że niezasadnie sąd pierwszej instancji uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda jedynie darowiznę dokonaną przez dłużnika B. Z. (1) a oddalił powództwo w stosunku do żądania uznania za bezskuteczną wobec powoda także darowiznę dokonaną przez małżonkę dłużnika – K. Z..

W tym miejscu stwierdzić jednak należy, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków, może żądać na podstawie art. 527 § 1 k.c. uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej przez obu małżonków i dotyczącej ich majątku wspólnego, gdy małżonek dłużnika nie wyraził zgody na zaciągnięcie zobowiązania w myśl na art. 41 § 1 k.r.o. (uchwała z dnia 12 maja 2011 r. III CZP 15/11 – OSN 2012 r. nr 1, poz. 1). Sam udział małżonka nie będącego dłużnikiem – w niniejszej sprawie K. Z., w zawarciu przedmiotowej umowy darowizny jest wystarczającą okolicznością, która przemawia za uznaniem całej czynności prawnej za bezskuteczną wobec wierzyciela (art. 532 k.c.). Podnieść należy także, że przy analizie dalszych przesłanek skargi pauliańskiej powinna być brana pod uwagę sytuacja niezadłużonego małżonka dłużnika – w tym sensie, że istotne są tu okoliczności dotyczące jedynie zadłużonego małżonka (uzasadnienie cytowanej uchwały). W związku z powyższym zachodzi konieczność zmiany zaskarżonego wyroku i na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.